

Српско археолошко друштво

Градски музеј Вршац

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XXXIX СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Вршац, 2. - 4. јун 2016. године

Програм, извештаји и апстракти

Вршац 2016

Организациони одбор скупа

Драгана Митровић, градоначелница Града Вршца

Милан Филиповић, директор Градског музеја Вршац,

Миодарг Аралица, Градски музеј Вршац

Љиљана Томић Давидов, Градски музеј Вршац

Сања Ђурђевић, Дом омладине Вршац

Др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

Др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Мр Војислав Ђорђевић, секретар Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

Проф. др Душан Михаиловић, редовни професор, Филозофски факултет,
Универзитет у Београду

Доц. др Дејан Радичевић, доцент, Филозофски факултет, Универзитет у
Београду

Др Драгана Антоновић, научни саветник, Археолошки институт, Београд

Др Наташа Миладиновић-Радмиловић, виши научни сарадник,
Археолошки институт, Београд

Др Адам Црнобрња, музејски саветник, Народни музеј у Београду

Др Селена Витезовић, научни сарадник, Археолошки институт, Београд

Др Надежда Гавриловић-Витас, научни сарадник, Археолошки институт,
Београд

Др Војислав Филиповић, научни сарадник, Археолошки институт, Београд

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Градски музеј Вршац

За издавача: Адам Црнобрња и Милан Филиповић

Штампа: Тули штампарија ДОО, Вршац

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-02-1

XXXIX скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва
финансиран је средствима Министарства просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије и Града Вршца

ЧЕТВРТАК 2. ЈУН 2016.

од 10h Пријављивање учесника, **ГРАДСКИ МУЗЕЈ ВРШАЦ**, ул. Жарка Зрењанина 20, уплата обавезне котизације од 2.500 дин за учеснике који нису чланови САД, 1.500 дин за заједничку вечеру и 700 дин за екскурзију у Темишвар.

12h **Свечано отварање скупа - ГРАДСКИ МУЗЕЈ ВРШАЦ**

Поздравна реч:

Драгана Митровић, градоначелница Града Вршца

Милан Филиповић, директор, Градски музеј Вршац

др Адам Н. Црнобрња, председник САД

Коктел

13h **Пленарна сесија, НОВА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА БАНАТА**

16.30 **Рад по секцијама и сесијама**

Секција за праисторијску археологију (Градски музеј Вршац)

Секција за класичну археологију (Градски музеј Вршац)

Секција за средњовековну археологију (Градски музеј Вршац)

Секција за Биоархеологију 1/2 (Дом омладине)

Сесија терминолошки проблеми у археологији (Дом омладине)

НОВА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА БАНАТА

13h - Градски музеј Вршац

И. Ранимиров, М. Аралица, ИСТОРИЈАТ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА ГРАДСКОГ МУЗЕЈА ВРШАЦ ОД ДАНА ОСНИВАЊА ДО ДАНАС

М. Јевтић, М. Љуштина, Д. Јовановић, ОД МЕСТА ГДЕ СЕ ДУГО ЖИВИ ДО МЕСТА ПОСЛЕДЊЕГ ПОЧИНКА: АРХЕОЛОШКИ РЕПЕРИ МЛАЂИХ ПРАИСТОРИЈСКИХ КУЛТУРА У ЈУГОИСТОЧНОМ БАНАТУ

С. Ђурђевић, ТЕРИТОРИЈА ЈУЖНОГ БАНАТА У РИМСКО ДОБА

Д. Радичевић, НОВИ РЕЗУЛТАТИ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА СРЕДЊОВЕКОВНИХ НАЛАЗИШТА У ДУПЉАЈИ

С. Трифуновић, К. Мишовић, М. Ћуковић, “ВИШЊЕВАЧА” КОД ПАДЕЈА И НОВА АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА РАНОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА У СЕВЕРНОМ БАНАТУ

Д. Николић, М. Пандуров, ГЕОФИЗИЧКА ИСПИТИВАЊА НА АРХЕОЛОШКОМ ЛОКАЛИТЕТУ ВИШЊЕВАЧА КОД ПАДЕЈА

Ј. Ђорђевић, В. Ђорђевић, ЛИВАДЕ КОД ПАНЧЕВА, СРЕДЊОВЕКОВНА ЦРКВА И НЕКРОПОЛА НА ЕНЕОЛИТСКОЈ ХУМЦИ - Резултати археолошких истраживања 2009-2013. године

СЕКЦИЈА ЗА ПРАИСТОРИЈСКУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, В. Филиповић)

16.30h - Градски музеј Вршац

I. Jovanović, A. de Vareilles, J. Gaastra, S. Manem, C. Drost, M. Vander Linden, VIŠE OD PRVOG POGLEDA: REVIZIJA ARHEOLOŠKIH PODATAKA O ŠIRENJU RANE ZEMLJORADNJE NA ZAPADNOM BALKANU

M. Порчић, Т. Благојевић, К. Пенезић, С. Стефановић, КУЛТУРА, ДЕМОГРАФИЈА И КЛИМА ПОЧЕТКОМ НЕОЛИТА У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ

V. Filipović, P. Milojević, MINOAN (?) DAGGER FROM LIPOVAČKO GRADIŠTE (ALEKSINAC)

A. Капуран, И. Јовановић, РУЖАНА 2, ПРАИСТОРИЈСКА МЕТАЛУРШКА ПЕЋ ИЗ БАЊСКОГ ПОЉА КОД БОРА, ИСТРАЖИВАЊА 2015. ГОДИНЕ

M. Blečić Kavur, KASNOBRONČANODOBNE OSTAVE SJEVERNOG JADRANA

Дискусија / Discussion

M. Јевтић, М. Лазић, Р. Милић, О ДИГИТАЛИЗАЦИЈИ АРХЕОЛОШКЕ ГРАЂЕ И МОГУЋНОСТИМА ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ НАЛАЗИШТА ИЗ МЛАЂЕ ПРАИСТОРИЈЕ У НОВОПАЗАРСКОМ КРАЈУ

V. Филиповић, НЕКА ЗАПАЖАЊА О КОМУНИКАЦИЈАМА НА ЦЕНТРАЛНОМ БАЛКАНУ НА ОСНОВУ ДИСТРИБУЦИЈЕ ОРУЖЈА ТОКОМ ПОЗНОГ БРОНЗАНОГ И СТАРИЈЕГ ГВОЗДЕНОГ ДОБА

V. Kavur, KAŽEM SVINJE SMO, MI SMO SVINJE...

P. Сремац, ЗАШТИТНА АРХЕОЛОШКА ИСКОПАВАЊА ЛОКАЛИТЕТА ГРАДИНА НА БОСУТУ

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА КЛАСИЧНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, А. Црнобрња)
16.30h - Градски музеј Вршац

V. Petrović, SOME CONSIDERATIONS ABOUT THE ROMAN COMMUNICATION LINES BETWEEN TIMACHUS RIVER VALLEY AND THE LAND OF THE DENTHELETAE

П. Пејић, РИМСКИ КАСТЕЛ НА ПАЗАРУ У ПИРОТУ

П. Пејић, РАНОХРИШЋАНСКА БАЗИЛИКА INTRA MUROS НА САРЛАХУ У ПИРОТУ

А.Н. Црнобрња, Н. Мићовић, УПОТРЕБА ДРВЕТА И ЛАКИХ МАТЕРИЈАЛА У АРХИТЕКТУРИ СИНГИДУНУМА

Дискусија / Discussion

Р. Сремац, РИМСКИ КАТАНАЦ СА МАСКОМ ИЗ МОЛОВИНА КОД ШИДА

М. Ђукић, НАЛАЗИ АНТИЧКЕ КЕРАМИКЕ СА КАСТЕЛА И ХАНИШТА У БАЊА ЛУЦИ

Љ. Васиљевић, Ж. Вељковић, ВОТИВНИ СПОМЕНИК ПОСВЕЋЕН СОЛУ И АСКЛЕПИЈУ ИЗ АНТИЧКЕ АРХЕОЛОШКЕ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА КРУШЕВАЦ

М.Б. Вујовић, Ј. Давидовић, ВРХ ЗАПАЉИВЕ СТРЕЛЕ ИЗ САВЕ КОД СРЕМСКЕ МИТРОВИЦЕ

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА ЗА СРЕДЊОВЕКОВНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Б. Микић Антонић)

16.30h - Градски музеј Вршац

М. Husár, EARLY MEDIEVAL THRUSTING POLE ARMS FROM PRESENT-DAY SLOVAKIA AND MACEDONIA

М. Бугар, РЕЗУЛТАТИ СИСТЕМАТСКИХ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА ЛОКАЛИТЕТА “БЕДЕМ” - КАМПАЊА 2015.

Д. Гачић, ОРНАМЕНТИКА ТУРСКИХ ГЛИНЕНИХ ЛУЛА

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА БИОАРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Н. Миладиновић-Радмиловић)

16.30h - Дом омладине

Ђ. Обрадовић, АРХЕОБОТАНИЧКА АНАЛИЗА САДРЖАЈА ОГЊИШТА СА НЕОЛИТСКОГ НАЛАЗИШТА ПАВЛОВАЦ ГУМНИШТЕ

D. Filipović, M. Natić, D. Dabić, M. Fotirić Akšić, U. Gašić, N. Stevanović, N. N. Tasić, FIRST ANALYSIS OF ARCHAEOLOGICAL STABLE ISOTOPES IN SERBIA: MEASURING $\delta^{13}\text{C}$ VALUES IN CHARRED FRUIT STONES OF CORNELIAN CHERRY

Д. Филиповић, С. de Vecdelievre, Ј. Јовановић, Т. Büdel, К. Пенезић, С. Стефановић, ИСПИТИВАЊЕ ИСХРАНЕ ПРВИХ ЗЕМЉОРАДНИКА И ПОПУЛАЦИОНЕ ДИНАМИКЕ У НЕОЛИТУ ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА

Ц. Попова, АРХЕОБОТАНИЧКИ НАЛАЗИ СА ФОРУМА СЕРДИКА – СОФИЈА

Т. Радишић, КОРИШЋЕЊЕ ЖИВОТИЊСКИХ РЕСУРСА У МЛАЂЕМ ГВОЗДЕНОМ ДОБУ – ФАУНА ИЗ ЗАТВОРЕНИХ ЦЕЛИНА СА НАЛАЗИШТА „СТАРИ ВИНОГРАДИ“ У ЧУРУГУ

С. Вуковић-Богдановић, П. Пејић, КОЊИ И МУЛЕ ИЗ РИМСКЕ ПУТНЕ СТАНИЦЕ MANSIO TURRES

М. Бугар, Ј. Булатовић, ЖИВОТИЊСКИ ОСТАЦИ ИЗ ЈЕДНЕ СРЕДЊОВЕКОВНЕ ЈАМЕ НА ЛОКАЛИТЕТУ „БЕДЕМ“

Дискусија / Discussion

А. Јановић, А. Јашаревић, РЕЗУЛТАТИ АНТРОПОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ СПАЉЕНИХ СКЕЛЕТНИХ ОСТАКА СА ЛОКАЛИТЕТА ВУЧИЋ-ЧЕТНИЦА, ГРАБОВИЦА, ГРЕЂАНИ, И ШАШ БАРА

П. Миленковић, К. Ђукић, М. Јевтић, М. Пековић, МИКРОСТРУКТУРНА АНАЛИЗА И ЗД РЕКОНСТРУКЦИЈА ПЕРФОРИРАНОГ ЉУДСКОГ ЗУБА СА ЛОКАЛИТЕТА МИХАЈЛОВ ПОНОР

М. Пејовић, П. Миленковић, К. Ђукић, ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ПОРЕКЛА ФРАГМЕНАТА СПОНГИОЗНЕ КОСТИ КОРИШЋЕЊЕМ МИКРОКОМПЈУТЕРИЗОВАНЕ ТОМОГРАФИЈЕ

Н. Миладиновић-Радмиловић, Д. Бизјак, Д. Вуловић, УЧЕСТАЛОСТ И ДИСТРИБУЦИЈА SUTURAE METORISAE КОД СТАНОВНИКА АНТИЧКОГ СИРМИЈУМА

Д. Вуловић, Н. Миладиновић-Радмиловић, С. Поп-Лазич, ГРОБ V ВЕКА СА ПРОСТОРА СЕВЕРНЕ КАПИЈЕ РОМУЛИЈАНЕ (ГАМЗИГРАД) – РЕЗУЛТАТИ АНТРОПОЛОШКЕ АНАЛИЗЕ

К. Ђукић, Т. Павловић, ПАЛЕОПАТОЛОШКА АНАЛИЗА ГРОБА 01/08 СА ЛОКАЛИТЕТА ПЕРЛЕК-ДИОКСИД: ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ КАЛКАНЕО-ТАЛАРНА АРТРОДЕЗЕ И АНТЕВЕРЗИЈЕ ВРАТА БУТНЕ КОСТИ НА ХУМАНОМ ОСТЕОЛОШКОМ МАТЕРИЈАЛУ

М. Novak, А. Rimpf, S. Krznar, I. Janković, *‘VIŠE SUŠICA UMO-RI NEGO ŠTO ZLA RAT STVORI’ – SLUČAJ TUBERKULOZE NA KOSTURU DJETETA IZ KASNOSREDNJOVEKOVNOG ILOKA U KONTEKSTU SLIČNIH NALAZA S PODRUČJA SLAVONIJE*

Z. Premužić, P. Rajić Šikanjić, B. Mašić, ZDRAVLJE NOVOVJEKOVNIH STANOVNIKA ZAGREBA PREMA KOSTURNIM OSTACIMA S GROBLJA REMETE

A. M. Monge Calleja, Â. Araújo, A. P. Alves de Matos, A. L. Santos, THE DUALITY OF CHILDHOOD BONE POROSITY: POTENTIAL OF SCANNING ELECTRON MICROSCOPY ANALYSIS

Дискусија / Discussion

СЕСИЈА: ТЕРМИНОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ У АРХЕОЛОГИЈИ

(сесија, Р. Балабан, М. Митровић и Н. Ћосић)

16,30h - Дом омладине

Р. Балабан, Н. Ћосић, М. Митровић, КАКО ТУМАЧИМО ПРОШЛОСТ

А. Петровић, АНАЛИЗЕ ТРАГОВА УПОТРЕБЕ НА АРТЕФАКТИМА ОД ОКРЕСАНОГ КАМЕНА: ТЕРМИНОЛОШКА ПЕРСПЕКТИВА

С. Витезовић, ИЗМЕЂУ ТЕРМИНА И ТИПА: ПРОБЛЕМИ ТЕРМИНОЛОГИЈЕ У ПРАИСТОРИЈСКОЈ КОШТАНОЈ ИНДУСТРИЈИ

М. Свилар, АНАЛИЗА КЕРАМИЧКИХ АСЕМБЛАЖА И У КАСНОМ НЕОЛИТУ НА ПРОСТОРУ ЦЕНТРАЛОГ БАЛКАНА: ПРОБЛЕМИ ТЕРМИНОЛОШКЕ НЕУЈЕДНАЧЕНОСТИ

М. Јанковић, ТЕРМИНОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ У ИНТЕРПРЕТАЦИЈИ РИМСКИХ КУПАТИЛА ГОРЊЕ МЕЗИЈЕ

Дискусија / Discussion

ПЕТАК 3. ЈУН 2016.

9–12,30h Рад по секцијама и сесијама

Секција за палеолит и мезолит (Градски музеј Вршац)

Секција за Биоархеологију 2/2 (Дом омладине)

Сесија Нови резултати истраживања потиских заједница
(Градски музеј Вршац)

Сесија Технологија експлоатације сировина од праисторије
до средњег века (Дом омладине)

Сесија Учењаци, старинари, археолози – археологија у
светлу сопствене историје (Градски музеј Вршац)

13h **Одржавање XXXIX редовне Скупштине САД (Град-
ски музеј Вршац)**

14h **Пауза**

16h **Наставак рада по секцијама и сесијама**

20h **Заједничка вечера**

СЕКЦИЈА ЗА ПАЛЕОЛИТ И МЕЗОЛИТ

**Интегративни приступ проучавању, заштити и презентацији
палеолитских налазишта у Србији и Црној Гори**

(секција, Д. Михаиловић)

9-12,30h - Градски музеј Вршац

И. Кајтез, ПЛЕИСТОЦЕНСКЕ РЕЧНЕ ТЕРАСЕ И ДИСТРИБУЦИЈА ПАЛЕОЛИТСКИХ НАЛАЗИШТА У ШУМАДИЈИ И ПОМОРАВЉУ

М. Радиновић, М. Јовановић, МОГУЋНОСТ РАЗЛИКОВАЊА ПАЛЕОЛИТСКИХ АРТЕФАКАТА И ГЕОФАКАТА У БЛИЗИНИ ЛЕЖИШТА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА

И. Кајтез, ГИС ПРИСТУП МАПИРАЊУ ПАЛЕОЛИТСКИХ НАЛАЗИШТА НА ОТВОРЕНОМ ПРОСТОРУ И ПРОБЛЕМ ДЕФИНИСАЊА РЕЛЕВАНТНИХ ПАРАМЕТАРА

Д. Михаиловић, С. Кун, НОВИЈА РЕКОГНОСЦИРАЊА ПАЛЕОЛИТСКИХ ПЕЋИНСКИХ НАЛАЗИШТА У СРБИЈИ И ЦРНОЈ ГОРИ

Т. Доганџић, Ш.П. Мекферон, ОД ХУЗ ДО ФОРМАЦИОНИХ ПРОЦЕСА. МЕТОДОЛОШКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊА ПЛЕИСТОЦЕНСКИХ НАЛАЗИШТА

Дискусија / Discussion

С. Плавшић, БИХЕВИОРАЛНЕ РАЗЛИКЕ У КОРИШЋЕЊУ ПЕЋИНА У СРЕДЊЕМ И ГОРЊЕМ ПАЛЕОЛИТУ ЦЕНТРАЛНОГ БАЛКАНА

С. Драгосавац, ТЕХНО-ЕКОНОМСКО ПОНАШАЊЕ У ОРИЈЕНТАЦИЈИ: СВЕДОЧАНСТВА ИЗ ШАЛИТРЕНЕ ПЕЋИНЕ

Д. Михаиловић, ПАЛЕОЛИТСКА ПЕЋИНСКА НАЛАЗИШТА КАО ОГРАНИЧЕНИ КУЛТУРНИ РЕСУРС

Н. Ћосић, (НЕ)ВИДЉИВА ПРАИСТОРИЈА – ПОСТОЈЕЋЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗАШТИТЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА БИОАРХЕОЛОГИЈУ
СЕСИЈА КОНТИНУИТЕТ И ДИСКОНТИНУИТЕТ ЖИВОТА
У ПРАИСТОРИЈИ, АНТИЦИ И СРЕДЊЕМ ВЕКУ

**(сесија, Н. Миладиновић-Радмиловић,
Н. Гавриловић Витас и Д. Вуловић)**
9-12,30h - Дом омладине

И. Јовановић, ТЕХНОЛОГИЈА ОКРЕСИВАЊА НА ПРЕЛАЗУ
ИЗ МЕЗОЛИТА У НЕОЛИТ НА ЗАПАДНОМ БАЛКАНУ

Д. Антоновић, КОНТИНУИТЕТ У УПОТРЕБИ КАМЕНИХ СИ-
РОВИНА

С. Витезовић, КОШТАНЕ СИРОВИНЕ КАО СИМБОЛ ПРЕСТИ-
ЖА И СТАТУСА ОД ПРАИСТОРИЈЕ ДО ДАНАС

С. Стаменковић, В. Иванишевић, Н. Миладиновић-Радмиловић,
ДОПРИНОС ПРОУЧАВАЊУ ПОГРЕБНЕ ПРАКСЕ НА ПРИМЕ-
РУ САХРАНА У МЕМОРИЈИ 2 НА НЕКРОПОЛИ МАЛА КО-
ПАШНИЦА – КАМЕНИТИЦА

Н. Гавриловић Витас, ПРОФАНИ И САКРАЛНИ ЖИВОТ НА
МЕДИЈАНИ: КОНТИНУИТЕТ И ДИСКОНТИНУИТЕТ ЖИВО-
ТА У КАСНОАНТИЧКОМ ПЕРИОДУ

С. Петковић, Д. Бизјак, ВОЈНИЧКА ПОПУЛАЦИЈА НА КАСНО-
АНТИЧКОЈ И СРЕДЊЕВЕКОВНОЈ НЕКРОПОЛИ НА ЛОКА-
ЛИТЕТУ СЛОГ У РАВНИ. КОНТИНУИТЕТ И ДИСКОНТИНУ-
ИТЕТ

Ž. Bedić, S. Krznar, M. Šlaus, ZARAZNE BOLESTI U SREDNJO-
VJEKOVNOJ I NOVOVJEKOVNOJ PODRAVINI NA PRIMJERU
TORČECA

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА БИОАРХЕОЛОГИЈУ
СЕСИЈА МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА
ГРУПНИХ И МАСОВНИХ САХРАНА
(сесија, Н. Шаркић, К. Ђукић и Д. Вуловић)
16-19,30h - Дом омладине

N. Šarkić, BONES ARE EVERYWHERE: AN INTRODUCTION TO THE METHODOLOGY OF EXCAVATION AND ANALYSIS OF COLLECTIVE AND MASS GRAVES IN DIFFERENT ARCHAEOLOGICAL CONTEXTS

С. Стефановић, Ј. Јовановић, М. Миљевић, С. Живановић, СТАРЧЕВАЧКА ГРУПНА ГРОБНИЦА НА ВИНЧИ ИЛИ МЕСТО НЕЛИТСКОГ ЗЛОЧИНА?

N. Montes Salas, A. Fernández Vilela, I. Pascual Pauner, M. Eulàlia Subirà, BURIAL CAVES IN NORTHERN SPAIN: PRELIMINARY INSIGHTS ON THE CHALCOLITHIC BURIAL AT THE FORADADA CAVE (CALAFELL, TARRAGONA)

A. Fernández-Vilela, N. Montes Salas, M. Eulàlia Subirà, PRELIMINARY RESULTS OF THE CREMATIONS FROM FORADADA SEPULCHRAL CAVE (TARRAGONA, SPAIN)

A. Janović, METHODS FOR IDENTIFICATION MULTIPLE INDIVIDUALS IN CREMATION BURIALS

M. Saqqa Carazo, THE IMPORTANCE OF DENTAL STUDIES IN COLLECTIVE GRAVES: AN EXAMPLE OF THE LATE BRONZE AGE IN PALESTINE

L. Muñoz Ugarte, N. Sarkic, J. Herrerin, HOW TO FACE AN OSSUARY: THE CASE OF THE MEDIEVAL NECROPOLIS OF PRÁDENA DEL RINCÓN (SPAIN)

N. Šarkić, THE EXCAVATION AND ANALYSIS OF HUMAN REMAINS FROM THE WAR HOSPITAL DURING THE PENINSULAR WAR (1807–1814), BUITRAGO DE LOZOYA (SPAIN)

Дискусија / Discussion

СЕСИЈА НОВИ РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
ПОТИСКИХ ЗАЈЕДНИЦА

(сесија, Н. Мирковић-Марић и М. Марић)

9-12,30h - Градски музеј Вршац

A. Anders, P. Raczky, THE FORGOTTEN/UNFORGOTTEN TISZA CULTURE — CURRENT STATE OF RESEARCH IN HUNGARY

Z. Siklósi, SOCIAL INTERACTIONS OF LATE NEOLITHIC COMMUNITIES IN EASTERN HUNGARY

N. Mirković-Marić, KERAMIKA POTISKIH ZAJEDNICA NA PROSTORU SEVERNOG I SREDNJEG VOJVODANSKOG BANATA

M. Marić, IDOŠ GRADIŠTE – ISTRAŽIVANJA 2014-2015. GODINE

P. Mertl, J. Pendić, PRELIMINARNI REZULTATI GEOMAGNETNIH SNIMANJA NA LOKALITETU IDJOŠ GRADIŠTE, KIKINDA: NEOLITSKI KOMPLEKS I BRONZANODOBNA FORTIFIKACIJA

Дискусија / Discussion

K. Sebők, WHERE EAST THINKS A BIT LIKE WEST: PUSZTATASKONY -LEDENCE 1. (HUNGARY) (Poster prezentacija)

**СЕСИЈА: ТЕХНОЛОГИЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ СИРОВИНА
ОД ПРАИСТОРИЈЕ ДО СРЕДЊЕГ ВЕКА**

(сесија, С. Витезовић и Д. Антоновић)

10-12,30h - Дом омладине

С. Витезовић, Д. Антоновић, ТЕХНОЛОГИЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ СИРОВИНА – НЕКИ ПРОБЛЕМИ ПРОУЧАВАЊА

Д. Антоновић, РУДНИЦИ БАКРА У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ

Д. Антоновић, В. Димић, ЕКСПЛОАТАЦИЈА РУДЕ БАКРА НА ЛОКАЛИТЕТУ ПРЉУША НА МАЛОМ ШТУРЦУ

М. Radivojević, PAINT IT BLACK: THE RISE OF METALLURGY IN THE BALKANS

Р. Балабан, ДРУШТВЕНА УЛОГА БАКАРНИХ ПРЕДМЕТА У КАШНОМ НЕОЛИТУ СРБИЈЕ

Дискусија / Discussion

Т. Sekelj Ivančan, Т. Marković, PRIMARNA OBRADA ŽELJEZA U NIZINI RIJEKE DRAVE TIJEKOM ANTIKE I RANOG SREDNJEG VIJEKA – IZVOR SIROVINE

В. Krištofić, KOŠTANA INDUSTRIJA S NALAZIŠTA JAKOVO-KORMADIN (ZBIRKA ARHEOLOŠKOG MUZEJA U ZAGREBU)

С. Витезовић, КОШТАНЕ СИРОВИНЕ У МЕТАЛНА ДОБА

С. Beldiman, М. Negru, D.M. Sztancs, BONE AND ANTLER ARTEFACTS DISCOVERED AT ROMULA

В. Бикић, У. Војводић, ДИСТРИБУЦИЈА КЕРАМИКЕ И ИЗВОРИ СИРОВИНА НА ПРОСТОРУ СРЕДЊОВЕКОВНОГ РАСА

Дискусија / Discussion

**СЕСИЈА: УЧЕЊАЦИ, СТАРИНАРИ, АРХЕОЛОЗИ -
АРХЕОЛОГИЈА У СВЕТЛУ СОПСТВЕНЕ ИСТОРИЈЕ**

(сесија, А.Д. Бандовић и Ј.Д. Митровић)

9-12,30h / 16-19h - Градски музеј Вршац

М. Милосављевић, ЗА ИСТОРИЈУ ИДЕЈА У АРХЕОЛОГИЈИ

В.В. Михајловић, АРХИВИРАЊЕ И ИСТОРИЈА АРХЕОЛОГИЈЕ

D. Medin, RAZVOJ PRAVNOG OKVIRA ZAŠTITE KULTURNE
VAŠTINE U CRNOJ GORI DO POČETKA DRUGOG SVJET-
SKOG RATA

Д. Михаиловић, В. Димитријевић, М. Роксандић, Ј. Боровић-Ди-
мић, ЂОКО ЈОВАНОВИЋ И ПОЧЕЦИ ИСТРАЖИВАЊА ПАЛЕ-
ОЛИТА У СРБИЈИ

L. Coltofean, ZSÓFIA TORMA: A PIONEER OF PREHISTORIC
ARCHAEOLOGY IN NINETEENTH-CENTURY TRANSYLVANIA

Дискусија / Discussion

D. Periša, FRANJEVAČ KRUNOSLAV MIŠILO I ARHEOLOGIJA

Ј.Д. Митровић, МУЗЕАЛЦИ СТАРОГ БЕОГРАДА: АНТОН-
АНТА МУДРОВЧИЋ, МИЛАН Т. МИТИЋ И ДУШАН Ђ. КА-
РАПАЊЦИЋ

В.Д. Михајловић, КОНЦЕПТ РОМАНИЗАЦИЈЕ И РИМСКЕ
СТУДИЈЕ У СРБИЈИ: ПОЧЕЦИ

М. Ковач, DR DANICA PINTEROVIĆ I ZAČECI SUSTAVNOG
BAVLJENJA ARHEOLOGIJOM U MUZEJU SLAVONIJE

И. Живаљевић, ЂЕРДАПСКИ РИБОЛОВИ У (ДАЛЕКОЈ) ПРО-
ШЛОСТИ И САДАШЊОСТИ: ЧИТАЊА МИХАИЛА ПЕТРО-
ВИЋА 'АЛАСА' У СРПСКОЈ АРХЕОЛОГИЈИ

Дискусија / Discussion

Д. Гачић, В. Богосављевић Петровић, КАРАШ - ПРВО АРХЕОЛОШКО ИСКОПАВАЊЕ МИОДРАГА ГРБИЋА

А. Старовић, ВЛАДИМИР ФЛУКС И ХЕТИ ГОЛДМАН: АМЕРИЧКА „ЕКСКАУРЗИЈА“ У СРПСКУ АРХЕОЛОГИЈУ 1930-ИХ

А.Д. Бандовић, НАУЧНЕ МРЕЖЕ МИОДРАГА ГРБИЋА И ЊЕГОВИ „УЧЕНИЦИ“ КОСТА НОВАКОВИЋ И ВЛАДИМИР МИЛОЈЧИЋ

М.А. Јанковић, АРХЕОЛОШКО ПУТАЊЕ АДАМА ОРШИЋА СЛАВЕТИЋА ТОКОМ И ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

Н.С. Димитријевић, СЕРГЕЈ ДИМИТРИЈЕВИЋ

Дискусија / Discussion

СУБОТА 4. ЈУН 2016.

Екскурзија у Темишвар

9h **Полазак у Темишвар**

Марко Порчић, Тамара Благојевић,
Кристина Пенезић и Софија Стефановић
Лабораторија за биоархеологију, Филозофски факултет, Београд

КУЛТУРА, ДЕМОГРАФИЈА И КЛИМА ПОЧЕТКОМ НЕОЛИТА У ЈУГОИСТОЧНОЈ ЕВРОПИ

Свест о комплексности односа културе, демографије и климе већ дуго је присутна у археологији и антропологији. Ова тема је од централног значаја у неолитској археологији Европе, а посебно када је реч о питањима која се односе на ширење неолита и неолитску демографску транзицију. У овом раду даћемо критички осврт на ранија истраживања, као и нове резултате засноване на палеодемографској реконструкцији популационе динамике у деловима југоисточне Европе током 7. и 6. миленијума пре наше ере. Метод сумираних дистрибуција вероватноће калибрисаних радиокарбонских датума примењен је на публиковане датуме са територије Србије, Бугарске и Мађарске, а добијене кривуље поређене су са подацима о климатским показатељима. Резултати указују на то да постоје одређене назнаке о томе да су климатски обрасци повезани са променама у култури и демографији на различитим скалама, али да на тренутном степену истражености не постоје довољно јаки показатељи узрочних веза међу овим појавама.

Vojislav Filipović, Institute of Archaeology, Belgrade
Petar Milojević, Sokobanja

MINOAN (?) DAGGER FROM LIPOVAČKO GRADIŠTE (ALEKSINAC)

The bronze dagger that will be analyzed in this short presentation was discovered 20 years ago on the territory of Lipovačko Gradište, near Aleksinac. The find is double-edged dagger blade of 21.3 cm in length, with a central ridge and an extended heart-shaped upper part, where there are four perforations for handle rivets. The cross-section of the blade is rhomboid. The bronze dagger by shape and other characteristics reminds of the Early Bronze Age so-called Minoan daggers of southern Aegean region and Crete. The dagger is dated to the period from the Early Minoan III to Middle Minoan I, i.e. 2200-1800 BC in absolute dates. Their first appearance is in the Early Minoan I period, but without such cross-section of the blade. On the other hand,

the absence of such pieces from the wider region of Central Balkans suggests certain problems, in the first place the question of contacts and relations with far Aegean and Mediteranean regions during the Early bronze age. The area where the dagger was found was occupied by the Bubanj-Hum III complex and Bubanj-Hum IV-Ljuljaci culture in the period between 2200-1800 BC, and there are no testimonies about their contacts with the southern areas so far. An important find wich testifies about direct contacts is golden jewelry from the central grave of the mound 1 in Bare near Kragujevac. According to the reconstrution by the D. Srejić, the jewelry has its closest analogies in the Troy IIg and Tepe Hisar sites, which correspond to 2300 BC.

Александар Капуран, *Археолошки институт, Београд*
Игор Јовановић, *Музеј рударства и металургије, Бор*

РУЖАНА 2

ПРАИСТОРИЈСКА МЕТАЛУРШКА ПЕЋ ИЗ БАЊСКОГ ПОЉА КОД БОРА, ИСТРАЖИВАЊА 2015. ГОДИНЕ

Сарадњом Археолошког института у Београду и Музеја рударства и металургије у Бору, током последње три деценије, дошло се до открића већег броја насеља и некропола из бронзаног доба у непосредној околини Бора. Након последњих рекогносцирања и мањих систематских ископавања сматра се да, за сада, постоји најмање 20 насеља и 4 некрополе. Анализе металичне шљаке која потиче са одређеног броја ових налазишта, као и узорке из рудних лежишта, обавили су стручњаци Института за рударство и металургију и Техничког факултета у Бору, којима је доказано да су се заједнице средњег и позног бронзаног доба на овоме простору бавиле металуршким активностима. Посебно је занимљиво то да се, приликом истраживања, на металичну шљаку није наилазило само у оквиру културних слојева у насељима на отвореном простору или на подницама одређених објеката, већ је, у знатној количини, откривена и на самим некрополама, у каменом попличању гробова, урнама, али и на костима спаљених покојника. Најновија истраживања спроведена на локалитету Ружана у Бањском пољу код Брестовачке бање, дала су нам неке нове елементе значајне за даље проучавање развоја рударско металуршке компоненте у непосредном залеђу Бора, током бронзаног и старијег гвозденог доба. Наиме, на две истражене локације на овом налазишту, откривени су остаци објеката чија се функција везује за извесну металуршку активност. Анализом топографије ове области